

Podzim ve výtvarném umění

Začalo období posledních prací na poli a příprav na zimu. V minulosti se chodilo především vykopávat nebo vyorávat brambory. Po letní žatvě to byla nejtěžší práce, ale jednalo se o jednu z nejdůležitějších plodin, která se na Valašsku pěstovala.

Ve sbírkách vsetínského muzea se setkáváme hned s několika výtvarnými díly zobrazujícími tuto práci.

Nejstarší je olejomalba Kopání brambor od Augusta Terše. Malba připomíná díla francouzského realismu, a to hlavně zlatistou oblohou západu slunce typickou pro Barbizonskou školu J. F. Milleta. Podobnost bychom našli i v sociálním pojetí. U obou malířů se setkáváme se

Zdeněk Matyáš, Spojení s půdou, 1980, olej na plátně, 65 x 105 cm

zobrazením těžce pracujících postav na poli. Teršova dvojice starších lidí je lopotou sehnutá, jednou rukou se opírají o motyku, a druhou sbírají brambory do připravené nůše. V popředí zaujme malý keř s dohněda zbarvenými listy, což jen umocňuje melancholickou podzimní náladu.

Tato fyzicky náročná práce byla usnadňována i pomocí zvířat. Tak je tomu i na grafice Orání od Otta Schüllera z roku 1933. Na kamenitém poli je znázorněn volský potah s oráčem.

Kompozičně nezvyklé zobrazení podzimní krajiny zvolil Alois Schneiderka na olejomalbě Bodlák. Kopcovitá kra-

přehozen pytel. Za ní je kopající, široce rozkročená žena a další pytel brambor. Pozadí tvoří holé stromy, kopce a šedomodrá obloha.

Bylo běžné, že se v době sklizně brambor do pole vydala celá rodina i s nejmenší drobtinou. Tak je tomu i na kresbě Oráč od Františka Hlavici z roku 1943. Znázorňuje muže v kroji s pluhem, za ním je sehnutá žena s motykou, která má na dohled kolebáč na houpání dítěte.

Z mladších děl zobrazuje práci na poli olejomalba od Zdeňka Matyáše s názvem Spojení s půdou z roku 1980. Sehnutá postava s motykou v červeném oděvu kontrastuje s dramaticky tmavou oblohou a s krajinou zemitě barevnosti. Umělci reflektovali ve své práci tedy hlavně podzim naplněný těžkou prací na poli.

UŽIJTE SI TELEVIZNÍ VYSÍLÁNÍ

s novou TV normou DVB-T2

K předplatnému pátečního Deníku set top box EVOLVED zcela zdarma.

Kvalitní televizní signál bez nutnosti zakoupit nový televizor.

Každý pátek velká rubrika Tipy Deníku s nápady na výlety za poznáním i zábavou.

Objednávejte na mojepredplatne.cz nebo 272 015 015.

Nabídka platí pro roční platbu. Platí do vyprodání zásob.

August Terš, Kopání brambor, 1870-1928, olej na plátně, 70 x 103 cm

ina s pracujícími postavami je překrytá zátiším kytice ve váze v popředí. Žena vlevo se opírá o motyku, muž vedle ní nese na zádech těžký pytel. Dvojice v pravé části obrazu je řešena opačně. Muž je zachycen v pohybu práce, žena nese plný koš.

Olejomalba Kopání brambor od dalšího solánského umělce, Františka Podešvy, ukazuje mladou ženu v kroji s rozverně rozepnutou halnou, jež nese koš plný brambor. Jako kápi má přes hlavu

Mělo to jednak sociální aspekt, a jednak tato tematika poskytovala zajímavá kompoziční řešení.

V dnešní době hojnosti a dostupnosti potravin v obchodech se už postupně toto společné rodinné kopání brambor vytrácí. Vážme si proto, že tento čas můžeme využít jinak, nejlépe však společně s lidmi, které máme rádi.

Zuzana Hrabovská, Muzeum regionu Valašsko

Snímky: ze sbírek Muzea regionu Valašsko